

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล 2) ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล และ 3) ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล โดยมี

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ขั้นสร้างแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาหรือผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาและมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.08 – 1.00 จึงถือว่าเป็นแนวทางที่ตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการ

2. ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 17 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม ค่ามัธยฐานมากกว่า 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.00 จึงถือว่ารายการนั้นมีความเหมาะสม

3. ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 89 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไม่เกิน 1.00 และทำการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงถือเป็นแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุลที่มีความเป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ตามวิธีดำเนินการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล ที่สร้างขึ้นโดยมีความสอดคล้อง ตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการทั้ง 4 ด้าน 67 รายการ
2. ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุลที่สร้างขึ้นโดยมีความเหมาะสมทั้ง 4 ด้าน 67 รายการ
3. ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล ที่สร้างขึ้นโดย มีความเป็นไปได้ทั้ง 4 ด้าน 67 รายการ
4. แนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุล ที่สร้างขึ้นตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ประกอบด้วย 4 ด้าน 67 รายการ คือ
  - 4.1 ด้านนักเรียน 21 รายการ
  - 4.2 ด้านดำเนินการหลักสูตร 15 รายการ
  - 4.3 ด้านพัฒนาบุคลากร 16 รายการ
  - 4.4 ด้านงบประมาณ 15 รายการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคนิคการบริหารแบบ สมดุล มี 4 ด้าน ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า รายการที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการนำไปใช้ ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา คือ เกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก รองลงมาคือ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบตรวจเอกสาร แบบสอบถาม และแหล่งข้อมูลในการประเมิน คือ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2545 : 117) ได้เสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า Stakeholder-based evaluation ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่ให้ความสำคัญ และเน้นความต้องการทราบผลการประเมินของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มผู้สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมิน (Multi-stakeholder groups) กลุ่มผู้สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมินถูกนำมาให้มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมิน เครื่องมือ การแปลผล การให้ข้อมูลย้อนกลับ และสอดคล้องกับ เขาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2544 : 97) ได้นำเสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า CIPP Model ซึ่งนำเสนอว่า การประเมินผลผลิต (Product evaluation) มีวัตถุประสงค์ เพื่อการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ผลสัมฤทธิ์จากการใช้หลักสูตรกับเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างไร และอาจอาศัยการเปรียบเทียบผลผลิตกับเกณฑ์มาตรฐาน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินด้านนักเรียน เป็นกระบวนการที่สำคัญที่สถานศึกษา จะต้องประเมินเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ และพฤติกรรม สัมพันธ์และ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเกณฑ์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายในการพัฒนา

2. ด้านดำเนินการหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า รายการที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดใน การนำไปใช้ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา คือ เกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก รองลงมา คือ ประเด็นการประเมิน คือ มีการจัดประชุม ปฏิบัติ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตร มีการจัดทำแผนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้โดยใช้กิจกรรมการบริหารหลักสูตร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญยึดรูปแบบการเรียนแบบรอบรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีการประเมินผล ผู้เรียนในระดับห้องเรียน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยยึดตัวชี้วัดในแผนการจัดการเรียนรู้ และ แหล่งข้อมูลในการประเมิน คือ ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เซย์เลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1974 : Abstract) ได้สรุปว่า ระบบการพัฒนาหลักสูตรนั้นประกอบด้วยระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์

กัน 3 ระบบ แต่ละระบบมีกระบวนการดำเนินการภายในโดยสรุป ดังนี้ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2538 : 19)

1) ระบบการร่างหลักสูตร ประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดหมายของหลักสูตร คัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียน ทดลองใช้หลักสูตรประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ และปรับปรุงหลักสูตรก่อนนำไปใช้ 2) ระบบการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เตรียมบุคลากรบริหารและบริการหลักสูตร ดำเนินการสอนตามหลักสูตรและนิเทศการใช้หลักสูตร 3) ระบบการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรและประเมินระบบหลักสูตรการจัดทำและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมควบคุมโรค (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาพัฒนาระบบการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ของกรมควบคุมโรค พบว่าการนำเทคนิคการบริหารและการวัดผลแบบสมดุล (Balanced scorecard) ได้นำเสนอมุมมองด้านกระบวนการ คือ มุมมองด้านกระบวนการภายใน ประเมินเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้/ภารกิจให้หน่วยงานลูกค้ำ มีผลการศึกษาวิจัยและพัฒนา พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารให้รวดเร็วและครอบคลุม การรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ต่อกลุ่มเป้าหมาย การสร้างมาตรฐาน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินหลักสูตรด้านการดำเนินการหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญและเป็นภารกิจของสถานศึกษาต้องดำเนินการ เพื่อตัดสินคุณค่าของการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดทำ กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาหรือการนำหลักสูตรไปใช้ นั่นก็คือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งประเมินผลการใช้หลักสูตรนั่นเอง

3. ด้านพัฒนาบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า รายการที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการนำไปใช้ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา คือ เกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก รองลงมา คือ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบตรวจเอกสาร แบบสอบถาม และประเด็นในการประเมิน ครูมีความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาครูมีความสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ เซย์เลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974 : Abstract) ได้สรุปว่า การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คัดเลือก และจัดเนื้อหาสาระ กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียน ทดลอง

ใช้หลักสูตร ประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ และปรับปรุงหลักสูตรก่อนนำไปใช้ และการใช้หลักสูตรประกอบด้วย จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เตรียมบุคลากร บริหารและบริหารหลักสูตร ดำเนินการสอนตามหลักสูตร นิเทศการใช้หลักสูตร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนของครูผู้สอนนั้น จะต้องมีความสามารถในการสอนให้มีคุณภาพสอดคล้องตามรูปแบบการเรียนรู้ของบลูม (Bloom. 1976 : 45) ที่เรียกว่าเรียนเพื่อรอบรู้ (Mastery learning) ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนให้มีความสามารถในด้านต่างๆ คือ ด้านการจัดเนื้อหาการเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนของนักเรียน การเสริมแรง และการแจ้งผลการทำงานและการแก้ไขข้อบกพร่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส ไทยอุทิศ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอบรมประเมินหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหลักการ “Balanced scorecard” ผลการศึกษาพบว่า 1) มุมมองด้านการเงินประเมินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและโรงเรียนมีทรัพยากรที่เหมาะสมและใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) มุมมองด้านลูกค้าหรือนักเรียนประเมินเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และชุมชน 3) มุมมองด้านกระบวนการภายใน ประเมินเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา คุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา ประเมินเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร และครูด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการเรียนการสอน มาใช้ในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษานั้น เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินหลักสูตรด้านพัฒนาบุคลากร เป็นการตัดสินคุณค่าของการดำเนินการด้านการเรียนรู้และพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาได้แนะนำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ ด้านการจัดระเบียบองค์กร และดำเนินการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้มีความสามารถในการจัดทำหลักสูตร และการใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้นคือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในกระบวนการภายในของหลักสูตรสถานศึกษานั้นเอง

4. ด้านงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า รายการที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการนำไปใช้ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา คือ เกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก รองลงมาคือ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบตรวจเอกสาร แบบสอบถาม และประเด็นในการประเมิน จัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความจำเป็นมุ่งเน้นผลงานโดยประหยัดและคุ้มค่า จัดครูผู้สอนให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นไปตามความสมัครใจ มีทรัพยากรที่เหมาะสม และใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร

สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดสรรงบประมาณแก่ห้องเรียน เพื่อให้ครูนำไปใช้จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ จัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกนอกชั้นเรียนเพียงพอแก่นักเรียน (การบริการสาธารณสุขปกอน้ำดื่ม ห้องน้ำ) ซึ่งสอดคล้องกับ สคริเวน (Scriven, 1967 : 20 – 25) ได้เสนอว่า การประเมินผลจะสมบูรณ์จะต้องพิจารณาในเรื่องของคุณค่า และราคาในการลงทุน กำหนดสิ่งที่ประเมินประกอบด้วย 3 รายการ ดังนี้ 1) ความเป็นประโยชน์ในการใช้โดยต้องพิจารณาว่าสิ่งที่ได้ลงทุนไปนั้นมีประโยชน์ใช้สอยมากหรือไม่ และใช้ได้กี่นานเท่าใด 2) ขวัญหรือกำลังใจ โดยต้องพิจารณาว่าผลการดำเนินงานจะทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติหรือไม่เพียงใด 3) ทุน โดยต้องพิจารณาว่าการดำเนินการใช้ทุนเท่าไร และสอดคล้องกับแนวคิดของ เลวิน (Levin, 1983 : 12) ได้ประยุกต์การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการประเมินโดยเสนอแนวคิดในการวิเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ Cost-effectiveness analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผลที่ได้รับ Cost-benefit analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับประโยชน์ตอบแทนในรูปตัวเงิน Cost-utility analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับประโยชน์ของการใช้สอยและ Cost-feasibility analysis เป็นการคาดคะเนค่าใช้จ่ายของทางเลือกต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าทางเลือกต่างๆ มีค่าใช้จ่ายอยู่ในวงเงินที่มีอยู่และเป็นไปได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สูดสาย ศรีศักดิ์ (2544 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการประเมินหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญสำหรับเด็กด้อยโอกาสในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ สำหรับเด็กด้อยโอกาสในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบทพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายหลักการ และภารกิจ การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรความเป็นไปตามหลักการและปรัชญา การศึกษานอกโรงเรียนเป็นหลักมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงกระบวนการคิดและกระบวนการหาความรู้ สามารถค้นคว้าด้วยตนเองได้ 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ปรากฏว่าคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนที่หลักสูตรกำหนดมีความเหมาะสมมาก โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ความพร้อมของสถานศึกษาเกี่ยวกับงบประมาณ การดำเนินงานและการจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมมาก เรื่องการจัดปัจจัยสนับสนุนพบว่ามีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนและวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินด้านงบประมาณนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารวมทั้งใช้จ่ายในการเรียนรู้และพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้สามารถใช้หลักสูตรให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความประหยัด และประสิทธิภาพเชิงการจัดการ ซึ่งเป็นการ

จัดสรรทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และประสิทธิภาพเชิงการผลิต คือ นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาควรนำแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุลไปใช้ เป็นแนวทางการปฏิบัติจริงในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงกับนักเรียนต่อไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุลนี้ไปทดลองใช้ในสถานศึกษา เพื่อจะได้นำผลมาปรับปรุงแนวทางให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.3 กองการศึกษา เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ควรนำแนวทางไปใช้ดำเนินการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพและปัญหาของสถานศึกษาในการนำแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุลไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ควรศึกษาประสิทธิผลของการนำแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคนิคการบริหารแบบสมดุลไปปฏิบัติในสถานศึกษา